

Preek Breukelen

d.d. 4 september 2016, 12^e van de zomer
Deuteronomium 30:15-20 & Lucas 14:25-33

'Kies voor het leven...'

Siwanthi en Erik,
Gemeente van Jezus Christus,

Het is feest vandaag. Feest, omdat we met elkaar weer een nieuw kerkelijk seizoen mogen beginnen. Dubbel feest, omdat de kinderen na de dienst de aftrap zullen geven voor de aanleg van onze nieuwe tuin. En driedubbel feest omdat Nayan de heilige Doop heeft ontvangen en wij onze eigen Doop mochten gedenken. Dus ik dacht: kom, laten we de feestvreugde eens kracht bijzetten door een paar pittige Bijbelteksten te kiezen over de keuze tussen leven en dood en het breken met je vader en moeder. En wellicht dat de vraag door uw hoofd is gegaan waarom die dominee niet met wat luchtiger teksten kon komen, waarom hij zo vasthoudt aan het leesrooster. Er zijn toch wel liefelijker teksten in de Bijbel te vinden?

Het feest van de Doop is iets anders dan kraamvisite. Bij kraamvisite speelt de vreugde om het nieuwe leven een grote rol. De verwondering over zo iets breekbaars dat jou wordt toevertrouwd. De dankbaarheid voor het ongelofelijke geschenk dat je ontvangen hebt. Maar wanneer een kind aan jou wordt toevertrouwd, begint ook de opvoeding en daarmee het nadenken over de toekomst, hoe je je kind wilt begeleiden naar volwassenheid. Wanneer ouders hun kind laten dopen, spreken zij hun dankbaarheid uit naar God die het leven geeft. En met de Doop geven zij het kind bij wijze van spreken ook terug aan God. Dat wil zeggen: ze weten dat het kind verbonden is met de Schepper van alle leven en willen het daarom plaatsen in het grote verhaal van God met mensen. Zij willen het kind deelgenoot maken aan een nieuwe toekomst, op de weg zetten naar een wereld andersom. En daarom zijn de lezingen van vandaag geen zware lezingen die de feestvreugde bederven, maar vreugdevolle ijkpunten die ons mogen herinneren aan de liefde van God voor mensen, aan de weg die Hij voor ons geopend heeft naar een vreugdevol en zegenrijk leven. Voor onszelf en voor onze kinderen. *'Kies voor het leven, voor uw eigen toekomst en die van uw nakomelingen...'*

Iedere ouder wil in principe het beste voor zijn kind. Een ouder die niet het geluk en de voorspoed van zijn kind voor ogen heeft, zijn of haar verantwoordelijkheid daarin niet neemt, verliest de naam ouder. Maar het beste willen voor je kind is nog knap lastig. We leven in een turbulente wereld. Hoe bereid je je kind daarop voor? De gekte van onze samenleving met haar materialisme lijkt ons te leren dat geluk en voorspoed te koop zijn. Het kind met het meeste speelgoed moet wel het gelukkigst zijn. Zonder mobiele telefoon kun je je peuter toch niet meer alleen op straat laten? Overspannen verwachtingen eisen dat het kind in alles goed is, in sport, muziek en studie. En opgroeïend in die verwachtingen worden die verwachtingen ook deel van het kind zelf dat niet wil falen, dat een Idol wil worden, the next topmodel, of niet anders weet dan dat een topbaan, een dure auto en een huis met twee hypotheke garant staan voor

levensgeluk. En heb je het niet gemaakt volgens de normen van deze tijd, dan ben je een loser. En dan heb ik het hier nog maar niet over het wereldtoneel waar veel mensen geen leven hebben door de ingebakken ongerechtigheid, de ontelbare wapens die ontelbare levens vragen en miljoenen die mensen op de vlucht zijn. Want daar hebben we van besloten dat we er toch niets aan kunnen doen. Het is alleen maar lastig want het doet zo'n aanslag op ons geluksgevoel, op het geluk van het eigen ik.

Hoe zien wij de toekomst van onze kinderen? Welke wereld wensen wij hen toe? Het geloof leert ons dat er een andere werkelijkheid mogelijk is dan waar wij nu in leven, dat er een wereld kan bestaan waarin we niet overgeleverd zijn aan onzekerheid en zorgen, aan lijden en aan dood. Vele verhalen uit de Bijbel tonen ons dat God verlangt dat wij de weg gaan naar vrede en gerechtigheid. Hij wil ons bevrijden van het juk dat de wereld ons oplegt en dat wij onszelf ook vaak genoeg opleggen vanuit het idee dat wij geen andere keuze hebben. We lijken zo vaak gevangen in dit bestaan, veel mensen doorstaan het leven alsof het leven slavernij is. Maar één van de grootste verhalen uit de Bijbel laat ons een God zien die het juk van de schouders haalt en mensen in vrijheid zet. Het is dat grote verhaal over de uittocht van Israël uit het slavenhuis Egypte. Een volk dat zijn vrijheid tegemoet gaat met de belofte dat het een nieuw land in bezit zal nemen, een land van overvloed, een land van vrede en voorspoed. De tocht daarnaar toe gaat dwars door de woestijn, symbool voor het leven. Maar de mens loopt niet alleen, God gaat mee en leert het volk wat bijdraagt aan gerechtigheid, wat vrede bewerkstelligt en wat de liefde vermag. Een prachtig verhaal waarin wij onszelf en ons leven mogen herkennen.

We lezen uit het boek Deuteronomium dat je kunt vertalen met: de tweede wet. Hierin vinden we wetten en bepalingen die God het volk geeft. Nou hebben wij het niet zo op wetten die ons worden opgelegd, we willen graag de vrije keuze. En in het verhaal van vandaag krijgt het volk de keus. De keuze tussen voorspoed en tegenspoed, tussen leven en dood. En natuurlijk klinkt dat zwaar, of van dik hout zaagt men planken, maar het is een keuze die we ontvangen van een liefdevolle God die op zijn schepping betrokken is en die de mens ter harte gaat. Hij laat ons zien dat er wegen zijn die enkel leiden tot ellende en dat er wegen zijn die leiden naar geluk. Natuurlijk, de taal is hard. Maar het gaat dan ook ergens om. Het gaat om ons leven. Het gaat om onze toekomst. En het gaat om de toekomst van onze kinderen. In welk land willen wij wonen? En welke wereld willen wij doorgeven aan ons nageslacht? Dat is eigenlijk de grote vraag.

Opvoeden is je kinderen leren om keuzes te maken in hun leven. De rol die wij hebben tot onze kinderen is eigenlijk dezelfde rol die God neemt tot ons. Je laat als het ware zien welke mogelijkheden er zijn in deze wereld, welke keuzes je kunt maken. En daarbij hou je de consequenties van de keuzes voor ogen. Door de keuzes te laten zien en ook de consequenties voed je je kind op in werkelijke vrijheid. Je zou het simpel kunnen uitleggen met dat je je kind bij een kolenkachel zet en zegt: je kunt er van afblijven of je kunt hem aanraken. Als je ervan afblijft, komt het goed. Raak je hem aan dan verband je je vingers. Zo is het ook met de keuze die God ons in Deuteronomium stelt. Je kunt je eigen wegen volgen of de wegen van deze wereld, je kunt luisteren naar je materialistische verlangens of je eigen ik maar wat je daarmee bereikt is een rotte wereld waarin mensen leven ten koste van elkaar. Maar God laat een weg zien die totaal anders is, soms heftig schurend met onze menselijke natuur. Maar uiteindelijk leidt die

weg tot een werkelijkheid waarin werkelijk geluk gevonden wordt. Niets goedkoops, niets tijdelijks. Maar een geluk dat eeuwig duurt. De basis van die weg is de liefde en het belangrijkste element is de gemeenschap. Want als er één grote regel in ons geloof geldt, dan is het dat wij niet voor onszelf leven maar aan elkaar geschonken zijn, aan elkaar verbonden zijn om samen te leven. Geluk vinden we in liefdevolle gemeenschap. Je eigen geluk vind je in de verbondenheid met anderen.

Wanneer wij onze kinderen dopen, willen we hen ook verbinden met die belofte van die andere wereld. We willen onze kinderen leren hoe zegenrijk samenleven kan zijn. En hen leren hoe het geloof ons daarin scherp probeert te houden. Daarom is het ook goed dat wanneer wij kinderen dopen de gemeente ook steeds haar eigen doop gedenkt. Het is dat scherp houden. Wat willen onze kinderen meegeven als we zelf de keuzes zijn vergeten? We leven natuurlijk midden in die turbulente wereld en telkens moet je weer nadenken over de weg die je wilt gaan, telkens opnieuw ja zeggen tegen het bevrijdend woord van God. Maar wanneer ik dat zo zeg, moet ik er ook een kleine kanttekening bij zetten, een kleine waarschuwing. Wij hebben ons verbonden met God. Maar we zien ook elders in de wereld liefde groeien, vrede bloeien. Zomaar zonder kerk en soms zelfs zonder God. Het is te absurd om je als christen angstig te voelen tegenover de boze buitenwereld, denken dat het maar veiliger is om je op te sluiten in je eigen kring en je verre te houden van al het wereldse. Wanneer je dat doet, doe je onrecht aan mensen die vanuit hun eigen traditie of hun eigen geloof vol overgave ook het goede zoeken, ook verlangen naar een andere werkelijkheid. En je doet misschien nog wel meer onrecht aan God en zijn Geest wanneer je die opsluit binnen de vier muren van de kerk. God is overal, de hele wereld is zijn schepping. Waar liefde is daar is God.

Wij leven in de wereld, maar wij zijn niet van de wereld. Dat is zo'n bijzondere geloofsuitspraak die we nog wel eens horen. En het is een grote waarheid. Eigenlijk wil het zeggen dat wij in deze wereld leven maar dat wij toebehoren aan die nieuwe toekomst, de werkelijkheid zoals God die voor ogen heeft en die Hij ons beloofd heeft. Ook daar zit een klein gevaar in want dan zou jij als christen kunnen zeggen dat jij bij die andere werkelijkheid hoort enkel op grond van jouw doop of jouw lidmaatschap van een kerk. Dat krijgt toch alweer sektarische trekjes. In deze wereld maar niet van deze wereld zijn, is niet iets wat je door een ritueel of door lidmaatschap krijgt maar het is iets waar je telkens voor moet kiezen, waar je moeite voor moet doen. Het komt voort uit een groot verlangen naar een andere wereld. Het komt voort uit een geloof dat niet de aardse wetten maar de hemelse wetten geluk brengen. Je wilt met hart en ziel al toebehoren aan die nieuwe toekomst. Maar ondertussen weet je wel dat je niet van deze wereld wordt weggehaald maar dat je samen met deze wereld moet groeien naar die wereld andersom. Dat je samen met alle mensen moet groeien naar liefde, vrede en gerechtigheid.

Het blijft dus een voortdurend leren en een voortdurend keuzes maken. Wat wil ik? Welke werkelijkheid staat mij voor ogen? Welke wereld wil ik mijn kinderen meegeven? En dat lees ik terug in het evangelie van vandaag waarin Jezus zegt dat iedereen die een toren wil bouwen toch eerst de kosten berekent om te kijken of hij wel genoeg heeft voor de bouw. En waar Jezus spreekt over een koning die er op uittrekt om met een andere koning oorlog te voeren maar allereerst nadenkt of zijn legermacht wel groot genoeg is. Wil je iets bereiken dan denk je allereerst na wat daarvoor nodig is. Wil

je inderdaad voor jezelf en je nageslacht geluk, vrede en voorspoed, een wereld die er totaal anders uitziet, dan denk je na over wat daarvoor nodig is. Is dat materie? Is dat eigenbelang? Is dat onrecht? Is dat lijden? Geen van dat alles. Dus waarom stoffen we onze ziel niet af van al deze onzin, waarom zouden we niet gaan voor de weg die ook Jezus gegaan is, de weg van de liefde, de weg naar de ander, de weg naar nieuwe toekomst. Kies voor het leven...

Dan rest mij natuurlijk nog iets te zeggen over het woord van Jezus wanneer Hij zegt: *Wie mij volgt maar niet breekt met zijn vader en moeder en vrouw en kinderen en broers en zusters, ja zelfs met zijn eigen leven kan niet mijn leerling zijn. Wie niet zijn kruis draagt en mij op mijn weg volgt kan niet mijn leerling zijn.* Denkt u nou echt dat Jezus bedoelt dat je hoe dan ook al je familiebanden moet verbreken? Nee. Hij waarschuwt de mensenmenigte die met hem meetrok. Je kunt me volgen, maar weet dat die keuze consequenties kan hebben. Met de keuze voor Jezus kies je voor een nieuw leven. In het oude leven bestaan er banden, bestaan er gewoontes en zekerheden die een claim op je kunnen leggen, die je gevangen kunnen houden, die je kunnen weerhouden om op te staan en op weg te gaan. Laat niets je tegenhouden om te kiezen voor de weg naar Gods koninkrijk. Ook niet wanneer banden verbroken moeten worden. Weet dat je uiteindelijk de keuze hebt gemaakt voor het leven, voor je eigen toekomst en voor die van je nakomelingen. Wat is er vreugdevoller om te weten dat het leven een feest kan zijn, dat de wereld een paradijs kan zijn wanneer wij de weg van de liefde volgen. Laten we daarom opstaan en op weg gaan, samen met Nayan, met Erik en Siwanthi, Tenishiya en Sanjay. In beweging...

In de Naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest. Amen.